

Rensefisk brukt som lusespisere i Oppdrettsindustriens tjeneste er en dyretragedie uten sidestykke i Norsk matproduksjon.

Den 20/12-20 kom rådet for dyreetikk ut med en rapport om bruken av rensefisk i norske oppdrettsanlegg hvor de sier følgende :

Utfordringene ved bruk av rensefisk omfatter blant annet høy dødelighet og dårlig velferd. Det er også uklart hvor effektiv rensefisken er som lusespisere og hvordan villfangst, produksjon og transport av rensefisk påvirker lokal fauna. En viktig prinsipiell diskusjon er også hvorvidt det er greit å bruke én art for å opprettholde en annen.

Rådet for dyreetikk (RFD) mener videre at dagens praksis hvor millioner av rensefisk forbrukes hvert år, ikke er etisk eller dyrevelferdsmessig forsvarlig. Inntil rensefisk kan tilbys et liv som er verdt å leve i norske merder, bør bruken begrenses. Når kunnskapshullene er tettet og positive effekter av de ovenfor nevnte tiltakene er dokumentert, kan videre bruk av rensefisk vurderes på ny. På bakgrunn av ovenfor nevnte forhold, er rådets anbefaling:

Dersom tiltakene resulterer i dokumenterbart bedre velferd og overlevelse, kan bruken av rensefisk fortsette. Det er allikevel ikke gitt at videre forbruk på nivåer som vi ser i dag eller høyere kan forsvares selv under optimale forhold.

Dersom tiltakene uteblir eller ikke gir dokumenterbart bedre velferd og overlevelse, bør det resultere i en total utfasing.

Norges Miljøvernforbund (NMF) har i mange år jobbet for å fase ut rensefisk som bruk som et verktøy mot lakselus, og vi krever en øyeblikkelig total utfasing av bruken av rensefisk i Norske oppdrettsanlegg i motsetning til RFD, som mener at dyrevelferd messige endringer av bruken kan forsvare videre bruk av rensefisk. Over 50 Millioner rensefisk døde i norske oppdrettsmerder i 2019, og bruken er stigende.

Rensefisk er fisk som i et vanlig livsløp lever i opp til 25 år i det fri. I oppdrettsindustriens tjeneste dør 100 % i løpet av en produksjon syklus på 18 mnd. De aller fleste dør av sykdommer og stress. Og de som overlever frem til slakt, blir slaktet ut sammen med laksen for å unngå spredning av eventuelle sykdommer til det nye utsettet av smolt i merdene.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

5806 BERGEN

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no**Region Sør / Øst**

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no**Region Nord-Norge**

Postboks 446

9255 TROMSØ

Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

NMF er på lik linje med RFD også meget bekymret for uttaket av vill rensefisk fra de forskjellige kystområdene i Norge hvor denne fisken har sin helt spesielle oppgave i økosystemet, og har hatt det gjennom millioner av år. Rensefisk eller leppefisk som er navnet på de forskjellige artene som rognkjeks, bergnebb, grønngylt, berggylt, gressgylt og rødnebb som alle blir brukt som rensefisk i oppdrettsanleggene er «havets støvsugere» og renser den andre villfisken for lus og parasitter. Når denne fisken blir fisket opp i store mengder fra sitt naturlige leveområde for dø i oppdrettsindustriens tjeneste, får parasitter og lus fritt spillerom blant villfisken. NMF har de seneste årene mottatt flere bilder av Lyr, Torsk og annen villfisk dekket av lus og parasitter. NMF mener dette helt klart har en sammenheng med storstilt uttak av leppefisk som selges for en meget god pris til oppdrettsindustrien. Økosystemet som har brukt millioner av år for å tilpasse seg, blir altså totalt forandret, og i ubalanse av dette fisket etter leppefisk.

Leppefiskens oppgave i fjæresteinene er mange og sammensatte, i tillegg til å gjøre en viktig jobb som rensefisk som helt eller delvis lever av og plukke parasitter, sopp og sykt vev fra andre fisker skal de også holde nivåene av snegler, skjell og andre bunndyr i balanse. Samtidig er leppefisken også et viktig ledd i næringskjeden og kysttorskens viktigste matkilde. Kysttorsken er allerede i sterk tilbakegang, mye grunnet oppdrettsindustriens endring av kystmiljøet. Ved å hente ut rundt 28 millioner individer (2019, havforskningsinstituttet) av kystorskens viktigste næringskilde setter oppdrettsnæringen ytterligere kjepper i hjulene for kysttorsken.

Det er usikkerhet om hvor stedege leppefiskene er. Men mye tyder på at de er relativt stasjonære, og det er god grunn til å frykte at mange steder har dette allerede ført til betydelig økologiske ubalanser.

Ukontrollert uttak av en nøkkelart som utgjør en viktig del av den økologiske balansen langs kysten er derfor et risikabelt eksperiment. I tillegg er det et faktum at fisken lett blir skadet når den fanges i teiner. Dette er ikke bare dyrevelferdsmessig uforsvarlig, men også en fare for sykdomsspredning når fiskerene setter tilbake sterkt skadet leppefisk. Dette fordi de da vil bli sårbare for infeksjoner og parasitter som slik vil spres til den resterende bestanden i området. Videre vil teinene/fangstredskap som brukes kontinuerlig også tenkes å bidra til smittespredning.

NMF er derfor tydelige på at bruken av rensefisk i Norske oppdrettsanlegg bør opphøre med øyeblikkelig virkning. Både fordi den er en dyretragedie for rensefisken selv som dør en sakte død i merdene, og fordi økosystemet blir ødelagt av at en fisker ut disse artene fra de opprinnelige oppvekstområdene, og som er viktige arter for å holde økosystemet i balanse.

Konstituert leder Norges Miljøvernforbund

Ruben Oddekalv Mjelde.

